

A.Axillaris'ten Çıkan A. Ulnaris Varyasyonu

Dr. Mahmut TURUT*, Dr. Mehmet YILDIRIM***, Dr. Tunç KUTOĞLU**

* A.İ.B.Ü. Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı-DÜZCE

** GATA Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı-ANKARA

*** İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı-İSTANBUL

ÖZET

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalında rutin disseksiyon sırasında 60 yaşlarında bir erkek kadavrada üst ekstremité arterlerinin preparasyonları esnasında a. ulnaris varyasyonuna rastlandı. Bu varyasyonun sıklık oranları sunuldu ve klinik önemi vurgulandı.

Anahtar Kelimeler: A. ulnaris, varyasyon

SUMMARY

Variation of An Ulnar Artery Originating From The Axillary Artery

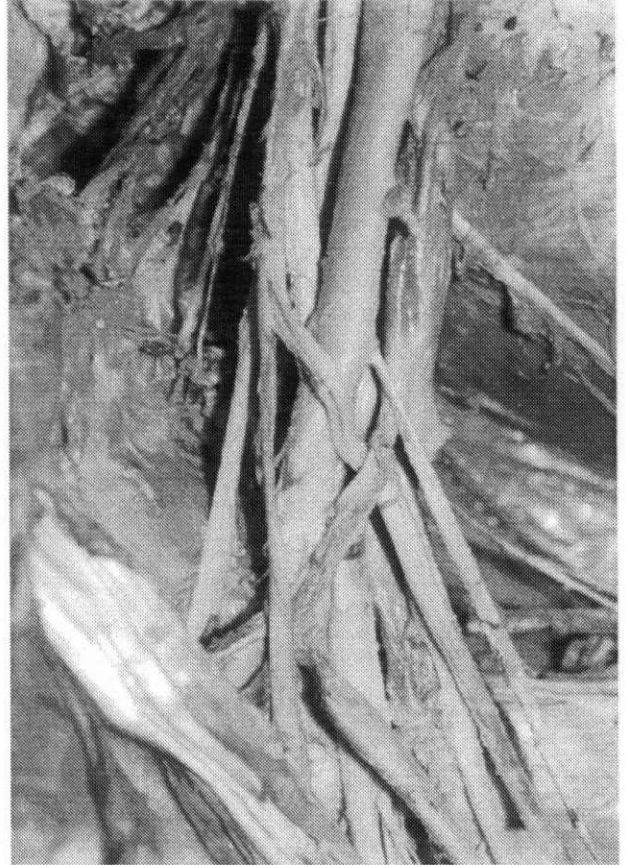
During routine dissection in the Anatomy Department of the Medical Faculty of the University of Thrace an ulnar artery variation was noted during upper extremity arterial preparations in a 60 year old male cadaver. The existing ratio of this variation was researched and its clinical importance was noted.

Key Words: Ulnar artery, variation.

GİRİŞ

A. ulnaris; a. brachialis'in 2 terminal dalından en kalın olanıdır. Collum radii hizasında veya dirsek ekleminin 1 cm distalinden başlar. N. medianus'u derininden çaprazlayarak ulnar tarafta n. ulnaris ile birlikte seyreder. A. ulnaris, önkolun alt yarısında yüzeysel olarak konumlanır ve sadece deri ve fasya tarafından örtülmüştür. Burada m. fleksor carpi ulnaris ile m. fleksor digitorum superficialis'in arasında bulunur. El bileğinde retinaculum flexorum'u oluşturan lig. carpi transversum'un yüzeyelinden, lig. carpi palmare'nin de derininden ve os pisiforme'nin radial tarafından geçerek ele girer. Burada radial tarafa dönerek arcus palmaris superficialis'i oluşturur. Bunu da dış taraftan a. radialis'in ince yüzeysel dalı tamamlar. A ulnaris önkolda, el bileğinde ve elde dallar verir (1,2).

A. ulnaris'in başlama yerinde varyasyonlar görülebilir. Genellikle normal başlama yerinin daha yukarısından, hatta cavum axillare'de başlayabilir. Bazen de normal başlama yerinin 5-7 cm daha aşağısından orijin alabilir. A. ulnaris'in önkoldaki seyrinde görülen varyasyonlar, a. radialis'inkinden daha fazladır. Normal çıkış düzeyinde başladığı zaman önkoldaki seyrinde pek varyasyon görülmez. Yukarıdan başladığı zaman genellikle fleksor kasların yüzeyinde, ender olarak da deri ile fasya arasında bulunur. Yine nadir olarak önkolun üst yarısında deri altında, alt yarısında ise deri ve fasyanın altında yer alır (1,2,3).

Resim 1

Resim 2

Resim 3

OLGU

Rutin disseksiyon sırasında 60 yaşlarında bir erkek kadavradaki sağ tarafta a.axillaris n.medianus'un iki kökü arasında geçmeden biraz önce içyana doğru bir dal vermektedir. A.ulnaris olarak değerlendirilen bu dal v.circumflexa humeri anterior'u önden çaprazladıktan sonra a. brachialis ile n.medianus'un yüzeyselinden ve onlara paralel olarak seyretmekteydi. Bu dal deri ile fasyanın altında olmak üzere epicondylus medialis'in önünden geçerek el bölgesine doğru ilerlerken, fleksör kasların da yüzeyselinde bulunmaktaydı. Bu arter el'de arcus palmaris superficialis'i oluşturmak üzere radial tarafa doğru kıvrılıyordu (Resim 1). Bu tarafta a. interossea communis ve a.recurrans ulnaris, fossa cubiti'nin 2.5 cm altında a. brachialis'ten çıkmaktaydı.

Sağ kolda ise a. ulnaris, brachial arterin başlangıcından kaynaklanmaktaydı. Yüzeysel olarak deri ve fasyanın altında ilerleyerek epicondylus medialis'in önünden geçtikten sonra önkolun alt kısmında n. ulnaris ile birlikte m. flexor carpi ulnaris ve m. flexor digitorum superficialis arasında olmak üzere el'e geliyordu. Burada arcus palmaris superficialis'i oluşturmak için dışyana doğru yöneliyordu (Resim 2,3). Bu tarafta yine a. interossea communis ve a.recurrans ulnaris a. brachialis'ten kaynaklanmaktaydı.

TARTIŞMA

Bazı araştırmacılara göre a. brachialis veya a. axillaris'ten kaynaklanan yüksek orjinli a. ulnaris olgularına %2-3(4) oranında rastlanırken, superfisyal ulnar arter olguları oranı ise %3 (5) olarak bildirilmiştir (4,5).

Yüksek orjinli a. ulnaris üst ekstremité ile ilgili tüm cerrahi girişimler sırasında hatırlanması gereken bir varyasyon olarak önem kazanmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Arıncı K, Elhan A: Anatomi. Cilt 2, Set ofset, Ankara 1995.
2. Mesut R, Yıldırım M: Disseksiyona Yönelik Topografik Anatomi. Cilt 2, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 1995.
3. Arıncı K: Uygulamalı Anatomi. Türkiye Klinikleri Yayınevi, Türkçe 1. Baskı, Ankara, 1993.
4. Kadir S: Atlas of Normal and Variant Angiographic Anatomy. W. B. Saunders Company, Philadelphia, s: 59, 1991.
5. Lippert H, Pabst R: Arterial Variation in Man Classification and Frequency. J.F.Berkmann, Verlag Munchen, s: 85, 1985.